

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 170/09-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. júna 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. E. P., B., Mgr. M. K., T., Ing. J. K., B., a I. Š., B., zastúpených advokátom JUDr. M. P., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na súdnu a inú právnu ochranu upraveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod č. k. 15 C 23/05-131 z 2. decembra 2005, rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Co 117/06-172, 3 Co 118/06 z 22. novembra 2007, odložením podnetu na podanie mimoriadneho dovolania Krajskou prokuratúrou v Bratislave č. k. KC 104/08-7 z 2. mája 2008, odložením podnetu na podanie mimoriadneho dovolania Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky č. k. VI/2 Pz 339/08-5 z 29. septembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. E. P., Mgr. M. K., Ing. J. K. a I. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. novembra 2008 doručená sťažnosť Ing. E. P., Mgr. M. K., Ing. J. K., a I. Š. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy, ako aj práva na súdnu a inú právnu ochranu upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 15 C 23/05-131 z 2. decembra 2005, rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Co 117/06-172, 3 Co 118/06 z 22. novembra 2007, odložením podnetu na podanie mimoriadneho dovolania Krajskou prokuratúrou v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. KC 104/08-7 z 2. mája 2008, odložením podnetu na podanie mimoriadneho dovolania Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. VI/2 Pz 339/08-5 z 29. septembra 2008.

Ústavný súd na základe sťažnosti sťažovateľov a pripojených príloh k sťažnosti zistil takýto skutkový stav:

Sťažovatelia boli v postavení navrhovateľov účastníkmi konania o vyplatenie náhrady škody, resp. alternatívne o vydanie bezdôvodného obohatenia za neoprávnené užívanie bytovej nehnuteľnosti a znemožnenie výkonu vlastníckeho práva, ktoré sa začalo na základe žaloby z 27. januára 2005. Okresný súd označeným rozsudkom žalobu sťažovateľov zamietol. Sťažovatelia podali proti označenému rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodoval krajský súd, pričom označeným rozsudkom rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil.

Proti označenému rozsudku krajského súdu podali sťažovatelia 25. februára 2008 podnet na podanie mimoriadneho dovolania krajskou prokuratúrou, o ktorom krajská prokuratúra rozhodla jeho odložením listom č. k. KC 104/08-7 z 2. mája 2008.

Sťažovatelia následne podali 18. mája 2008 opakovaný podnet na podanie mimoriadneho dovolania proti označenému rozsudku okresného súdu, ako aj proti označenému rozsudku krajského súdu adresovaný generálnej prokuratúre. Sťažovatelia v ňom vyslovili nespokojnosť s vybavením svojho podnetu krajskou prokuratúrou. Generálna prokuratúra podnet vybavila tak, že ho pripisom č. k. VI/2 Pz 339/08-5 z 29. septembra 2008 odložila, stotožnila sa s postupom krajskej prokuratúry a konštatovala, že neboli zistené dôvody na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Sťažovatelia preto žiadali, aby ústavný súd prijal ich sťažnosť na ďalšie konanie a rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné práva navrhovateľov v I., II., III. a IV. rade čl. 20 ods. 1 Ústavy SR v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy SR a čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd a v spojení s čl. 46 ods. 1 Ústavy boli porušené:

- *rozhodnutím Okresného súdu Bratislava II č. k. 15 C 23/05-131 zo dňa 2. 12. 2005,*
- *rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Co 117/06-172, 3 Co 118/06 zo dňa 22. 11. 2007,*
- *Odložením podnetu na podanie mimoriadneho dovolania Krajskou prokuratúrou v B. č. k. KC 104/08-7 zo dňa 2. 5. 2008,*
- *Odložením podnetu na podanie mimoriadneho dovolania Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky č. k. VI/2 Pz 339/08-5 zo dňa 29. 09. 2008.*

2. Zrušuje sa:

- *rozhodnutie Okresného súdu Bratislava II č. k. 15 C 23/05-131 zo dňa 2.12 2005,*
- *rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Co 117/06-172, 3 Co 118/06 zo dňa 22.11. 2007,*
- *Odloženie podnetu na podanie mimoriadneho dovolania Krajskou prokuratúrou v B. č. k. KC 104/08-7 zo dňa 2. 5. 2008,*

- *Odloženie podnetu na podanie mimoriadneho dovolania Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky č. k.VI/2 Pz 339/08-5 zo dňa 29. 09. 2008*
a vec sa vracia na ďalšie konanie Okresnému súdu Bratislava II. alternatívne Krajskému súdu v Bratislave.

3. Odporcovia sú povinní zaplatiť navrhovateľom náhradu trov konania na účet právneho zástupcu navrhovateľov v lehote troch dní odo dňa jeho doručenia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovatelia sťažnosťou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 46, čl. 12 a čl. 20 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozhodnutím okresného

súdu č. k. 15 C 23/05-131 z 2. decembra 2005, rozhodnutím krajského súdu č. k. 3 Co 117/06-172, 3 Co 118/06 z 22. novembra 2007, odložením podnetu na podanie mimoriadneho dovolania krajskou prokuratúrou listom z 2. mája 2008 a odložením podnetu na podanie mimoriadneho dovolania generálnou prokuratúrou listom z 29. septembra 2008.

1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľov podľa čl. 12, čl. 20 a čl. 46 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu rozhodnutím okresného súdu č. k. 15 C 23/05-131 z 2. decembra 2005, rozhodnutím krajského súdu č. k. 3 Co 117/06-172, 3 Co 118/06 z 22. novembra 2007

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a text uvedený mimo petitu pokladá za súčasť odôvodnenia, ktoré nemôže doplniť petit.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľov s rozsudkom okresného súdu č. k. 15 C 23/05-131 z 2. decembra 2005 a taktiež s rozsudkom krajského súdu č. k. 3 Co 117/06-172, 3 Co 118/06 z 22. novembra 2007, ktoré podľa nich vychádzajú z nesprávne zisteného skutkového stavu a z ktorých súdy následne vyvodili nesprávne právne závery.

Podľa zistenia ústavného súdu, predmetné konanie v právnej veci sťažovateľov bolo podľa doložky právoplatnosti vyznačenej na k sťažnosti pripojenom rozhodnutí krajského súdu právoplatne skončené 17. januára 2008. Keďže sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 26. novembra 2008 (na poštovú prepravu podaná 21. novembra 2008), stalo sa tak po uplynutí dvojmesačnej lehoty od právoplatnosti sťažovateľom označených rozhodnutí.

Z už uvedeného vyplýva, že v čase, keď sa sťažovatelia domáhali ochrany svojich základných práv a slobôd na ústavnom súde podľa čl. 127 ústavy, už uplynula lehota ustanovená pre tento typ konania pred ústavným súdom, a preto ústavný súd ich sťažnosť odmietol ako podanú oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd taktiež upriamil osobitnú pozornosť na preskúmanie namietaného porušenia základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a po predbežnom prerokovaní v časti namietajúcej porušenie tohto práva konštatoval, že okresný súd vo veci vedenej pod sp. zn. 15 C 23/05, ani krajský súd vo veci vedenej pod sp. zn. 3 Co 117/06 a 3 Co 118/06 neodmietli konať. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu zmyslom ústavného práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť. K odopreniu súdnej ochrany preto nedochádza, ak osobe bolo umožnené domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na všeobecnom súde (I. ÚS 62/97, I. ÚS 35/98). Súčasťou základného práva na súdnu ochranu nie je aj povinnosť súdu vyhovieť návrhu účastníka konania (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97).

Uvedené skutočnosti vylučujú akúkoľvek súvislosť s možným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľov podľa čl. 12, čl. 20 a čl. 46 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu odložením podnetu na podanie mimoriadneho dovolania krajskou prokuratúrou č. k. KC 104/08-7

z 2. mája 2008, odložením podnetu na podanie mimoriadneho dovolania generálnou prokuratúrou č. k. VI/2 Pz 339/08-5 z 29. septembra 2008

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplýva, že sťažovatelia 25. februára 2008 podali podnet na podanie mimoriadneho dovolania proti označenému rozsudku okresného súdu v spojení s označeným rozsudkom krajského súdu.

Krajská prokuratúra vybavila podnet na podanie mimoriadneho dovolania odložením podnetu listom z 2. mája 2008, generálna prokuratúra vybavila opakovaný podnet sťažovateľa namietaným odložením podnetu na podanie mimoriadneho dovolania podaním z 29. septembra 2008, v ktorom po analýze dotknutej právnej úpravy [§ 243e a § 243f Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“)] konštatovala, že neboli zistené dôvody na podanie mimoriadneho dovolania podľa § 243e ods. 1 OSP.

Sťažnosť sťažovateľov smerovala proti označenému postupu a rozhodnutiu krajskej prokuratúry, ktorým malo dôjsť k porušeniu nimi uvedených základných práv a článkov ústavy, a to z dôvodu, že krajská prokuratúra nevyhovela ich podnetu na podanie mimoriadneho dovolania. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že na vyhovenie podnetu na podanie mimoriadneho dovolania nie je právny nárok, t. j. právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ktorá takýto podnet podala, nevzniká právo na jeho akceptovanie a generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) nemá povinnosť takémuto podnetu vyhovieť.

Aj vo svojej rozhodovacej činnosti už ústavný súd vyslovil, že oprávnenie na podanie mimoriadneho dovolania nemá charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (I. ÚS 19/01, II. ÚS 176/03). Z toho dôvodu generálny prokurátor nemôže odložením podnetu na podanie mimoriadneho dovolania, t. j. jeho neakceptovaním, spôsobiť porušenie základných práv sťažovateľa (napr. II. ÚS 14/04).

Rovnako stabilnou súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu je názor, že súčasťou žiadneho zo základných práv (podľa ústavy alebo medzinárodnej zmluvy) nie je

aj povinnosť orgánu štátu podať mimoriadny opravný prostriedok na základe návrhu podnecovateľa (m. m. II. ÚS 168/03).

Predpoklady na podanie mimoriadneho dovolania sú upravené v ustanoveniach § 243e a nasl. Občianskeho súdneho poriadku. Z týchto ustanovení možno bez akýchkoľvek pochybností vyvodiť, že ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorého využitie patrí iba generálnemu prokurátorovi. Citovaná právna norma neukladá povinnosť (nevzniká právny nárok) vyhovieť každému podnetu. Voľná úvaha generálneho prokurátora o tom, či podá alebo nepodá mimoriadne dovolanie, je vylúčená iba v prípade, že zistí, že zákonné podmienky na podanie mimoriadneho dovolania sú splnené.

V prípade podnetu na podanie mimoriadneho dovolania nemôže však ísť o právo sťažovateľov, ktorého využitie by bolo možné zahrnúť pod ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa ktorého „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky“.

V namietanom prípade krajská prokuratúra z poverenia generálneho prokurátora oznámila sťažovateľom vyrozumiením listom z 2. mája 2008, že na základe ich podnetu na podanie mimoriadneho dovolania doručeného generálnej prokuratúre 18. mája 2008 nebude podané mimoriadne dovolanie, a náležite im vysvetlila dôvody takéhoto postupu. Tým bol podľa názoru ústavného súdu podnet sťažovateľov riadne vybavený, čo v okolnostiach prípadu vylučuje akúkoľvek príčinnú súvislosť medzi postupom krajskej prokuratúry (poverenej generálnym prokurátorom) a namietaným porušením práv sťažovateľov, resp. zistenie takej možnosti porušenia ich práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol ústavný súd posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Čo sa týka sťažovateľmi namietaného porušenia základných práv upravených v čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu, ústavný súd navyše poznamenáva, že ich eventuálne porušenie nie je v žiadnej príčinnej súvislosti s realizáciou ústavných a zákonných právomocí prokurátora v súvislosti so skúmaním splnenia podmienok

na podanie mimoriadneho dovolania, a preto nemôže dôjsť z jeho strany ani k ich porušeniu.

Nad rámec uvedeného v súvislosti s namietaným porušením čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 12 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu postupom krajskej prokuratúry vo veci sp. zn. KC 104/08 a jej rozhodnutím č. k. KC 104/08-7 z 2. mája 2008 ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou uvádza, že postup súdneho alebo iného orgánu (v tomto prípade krajskej prokuratúry), ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v trestnoprávnej veci (v tomto prípade zaobranie sa vecou v rámci svojej právomoci a odloženie veci sťažovateľov), nemožno považovať za porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (I. ÚS 6/97, II. ÚS 86/02).

Vychádzajúc z § 34 ods. 1 v spojení s § 35 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov podaním opakovaného podnetu vzniklo sťažovateľovi právo, aby sa ním generálna prokuratúra zaoberala, t. j. prešetrila postup krajskej prokuratúry pri vybavovaní jeho podnetu z 25. februára 2008 na podanie mimoriadneho dovolania proti označenému rozsudku okresného súdu v spojení s namietaným rozsudkom krajského súdu. Z citovaných častí namietaného prípisu vyplýva, že generálna prokuratúra opakovaný podnet sťažovateľa z 18. mája 2008 riadne prešetrila a prijala k nemu závery, ktoré sú primeraným spôsobom zdôvodnené, nie sú arbitrárne, a preto sú z ústavného hľadiska akceptovateľné.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na vyhovie podnetu (resp. opakovaného podnetu) fyzických osôb alebo právnických osôb na podanie mimoriadneho dovolania neexistuje právny nárok, t. j. osobe, ktorá takýto podnet podala, nevzniká právo na jeho prijatie, resp. akceptovanie, a teda generálny prokurátor nemá povinnosť takémuto podnetu vyhovieť. Je na voľnej úvahe generálneho prokurátora rozhodnúť o tom, či podá, alebo nepodá mimoriadne dovolanie. Ústavný súd v tejto súvislosti viackrát vyslovil, že oprávnenie na podanie mimoriadneho dovolania nemá

charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (I. ÚS 19/01, II. ÚS 176/03, IV. ÚS 344/04, II. ÚS 144/05).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že odložením podnetu na podanie mimoriadneho dovolania krajskou prokuratúrou č. k. KC 104/08-7 z 2. mája 2008, odložením podnetu na podanie mimoriadneho dovolania generálnou prokuratúrou č. k. VI/2 Pz 339/08-5 z 29. septembra 2008, v ktorom najprv krajská prokuratúra a následne aj generálna prokuratúra vyjadrili svoje závery k prešetreniu opakovaného podnetu sťažovateľov, nemohlo dôjsť k porušeniu ich označených základných práv podľa ústavy a označeného práva podľa dodatkového protokolu, a preto ústavný súd v tejto časti sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júna 2009